СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 111. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 14 травня 1930. VOL. XXXVIII. No. 111. Jersey City, N. J., Wednesday, May 14, 1930. THREE CENTS.

В ДОПОМОГУ БЕЗРОБІТТЮ

ВАШИНГТОН. — Сенат ухвалив законопроект сенатора Вагнера, який пропонує введення в життя федеральні агенції для заради безробіттю. На кошти тих агенцій призначив сенат $4,000,000. Агенції працюватимуть разом з стейтовими бюрами посередництва праці.

Попередно прийняв сенат два инші проекти Вагнера, а то: проголошування з рамени статистичного бюра кождомісячного стану безробіття й виготовлення пляну публичних робіт на случай більшого застою у промислі. На того рода публичні роботи ухвалив сенат $150,000,000.

ДЖЕНТЕЛЬМЕНСЬКИЙ ДОГОВІР.

ВАШИНГТОН. — Секретар стейту Стимсон, зізнаючи перед сенатським комітетом для справ заграничних про морський договір, підчеркнув, що в Лондоні ніяка сторона не хотіла перехитрити другої, а всі намагалися заключити чесний договір. Коли ходить про Злучені Держави і Велику Британію, то осягнено між тими державами повну рівність на морю.

КЕНОН ПРО ВИБОРЧІ ФОНДИ.

ВАШИНГТОН. — Методиський епископ Джеймс Кенон мол. попав у тарапати. Виявилося, що він одержав підчас президіяльної виборчої кампанії $65,300 на те, щоби повалити говернора Смита у Вірджінії. Тої суми епископ не зголосив, коли обі партії подавали виборчі видатки, до чого були зобовязані законом. Тепер він виправдує себе тим, що він орудував тими грішми на власну руку. Знов инші закидують йому, що він не уживав тих грошей на вибори, а тільки на спекуляцію на біржі.

ВІДМОВИВСЯ ВОЮВАТИ.

НЮАРК. — Авксентій Міроч, Росіянин, літ 35, студент протестантського семинара в Блумфілд, старався дістати другі горожанські папери, але відмовився від присяги боронити край на случай війни з оружем в руці. Запитаний о причину, відповів, що біблія заказує вбивати людей.

По такім вияснению суддя Фейк заявив, що Міроч не може стати американським горожанином.

НАГОРОДИ ПУЛІЦЕРА.

НЮ ЙОРК. — З рамени Колюмбійського університету оголошено нагороди за рік 1930 для письменників і журналістів. Оливер Ля Фардж одержав $1,000 за найкращу повість, затитуловану „Лефинг Бой". Марк Конелі дістав $1,000 за свою штуку „Ди Ґрін Пестюр". Д-р Ван Тайн, котрий помер у березні, одержав $2,000 за „Ди вор фор Індепенденс".

З журналістики замітне те, що не дано ніякої нагороди редакторам за вступні статті. З кореспондентів визначено Овена, котрий надсилав звіти зпід полудневого бігуна про працю експедиції Бирда.

ПОБРАВ ДОБРОГО ХАБАРЯ.

НЮ ЙОРК. — З нюйорських скандалів найбільше цікавляться тепер $250,000, які побрав суддя Бернард М. Воз за те, що винаймив у нюйорській пристані два причали „Юнайтед Америкен Лайн".

Ті причали є власністю міста. О винайм старалися пять корабельних компаній.

РАТУНКОВА АКЦІЯ ЖИДІВ.

НЮ ЙОРК. — Джеймс Розенберг, заступник президента „Ди Америкен Джюіш Джойнт Дистрибюшен Коміті", подає, що з рамени того комітету видано за останні 4 роки $14,300,000 на допомогу Жидам у Східній Европі й Палестині.

Цього року задумує комітет зібрати $6,000,000, з чого половина буде призначена для Жидів у Росії.

ЗАПОВІДАЄ ВЕЛИКУ БУДУЧНІСТЬ АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК. — Маркез оф Лотіен, бувший секретар Ллойда Джорджа з часів, коли він був премієром, говорив по радіо з Лондону про будучність Америки. Він боронив Америку перед закидами Европи, будьтоби вона визискувала Европу. А далі підніс, що дійсна демократія виросла в Америці. Історія Америки, говорив він, це історія звичайного чоловіка й звичайної жінки. Американські герої це є звичайні люде, котрі, як Абрагам Линклон, виросли з нічого й добилися всього тільки завдяки власним силам.

Демократія й великі природні богацтва Америки та її промисловий розмах мусять здобути Америці перше місце в світі.

ДЕМОКРАТИ ПРО ПОЇЗДКУ ГУВЕРА.

ВАШИНГТОН. — В демократичних кругах обговорюють подорож Гувера на Вести. Демократи твердять, що Гувер мусить стати перед маси, щоби здобути симпатії для себе й републиканської партії. Бо маси на загал незадоволені з проводу Гувера. Вони надіялися бачити в Гувері рішучу людину, яка розвяже важкі проблеми, а тимчасом теперішна адміністрація годує маси тільки оптимістичними заявами.

ТРИ РОКИ ЗА ПОБИТТЯ ЖІНКИ.

ЕЛИЗАБЕТ (Ню Джерзи). — Люіджі Деґовіяні з Плейнфілд розбив ніс жінці за те, що вона говорила забогато. Суддя післав його за побиття на три роки до тюрми в Трентоні.

САМ СЕБЕ ОПЕРУВАВ.

НЮ ЙОРК. — Люї Капета хотів вирізати собі сліпу кишку, яка йому докучала. Надрізав її бритвою, а потім зімлів. Коли відвезли його до шпиталю, вже не було ратунку. Капета помер від затроення.

САРАНА ПОШИРЮЄТЬСЯ.

Молоді виводки сарани появилися в долині ріки Нілю й загрожують повним знищенням найплодовитших у світі піль. Сарана чорними хмарами сунеться по Синайському півострові, загрожуючи Палестині та Трансйорданії.

ДУХОБОРИ ПОСВАРИЛИСЯ ЗА ДОРОГУ, І УБИТИЙ.

Два духобори, Олекса і Юрій Лежебоков, свояки, коло Арран, Саск., посварилися за дорогу, що переходила через фарму Олекси. Зі сварки прийшло до бійки, підчас якої Олекса вхопив кіл з плота і вдарив ним Юрія по голові. Юрій упав без притомности і два дні пізніше вмер у шпиталі в Кемсек, Саск. Олексу Лежебокова арештовано і він буде відповідати в суді за душогубство.

ПРАВОСЛАВНИЙ СОБОР.

Міністер віроісповідань і освіти вислав до митрополита православної церкви в Польщі письмо, в якім пригадує йому пильну та важну справу скликання собору. В звязи з тим запрошує митрополита на конференцію.

НА КУЛЬТУРНО-ОРҐАНІЗАЦІЙНОМУ ФРОНТІ.

Заходом стрийського „Бояна" відбулися недавно концерти в Стриї та Самборі. Дохід із згаданих концертів призначено на будову памятника Вербицькому. В програму творів увійшли твори Леонтовича.

ПОВСТАННЯ НА ЛЮБАРЩИНІ.

При кінці березня вибухло в околицях Любара (бердичівського округа) протибольшевицьке повстання. До повстання приєдналося кілька сіл. З Бердичева вислано військові частини для здавлення повстання, але з дороги їх завернено, бо серед війська панували прихильні для повстанців настрої. Замісць війська вислано відділ, зложений з комуністів та комсомольців. В часі сутички згаданих відділів з повстанцями згинуло по большевицькій стороні 30 осіб.

СІЛЬСЬКІ ТРАГЕДІЇ.

В селі Завій, калуського повіту, побилися колами два парубки за дівчину. Олекса Венгринів вдарив колом Федька Бойчука так сильно в груди, що він за кілька годин помер. — В Кутах, косівського повіту, хтось застрілив робітника при будові вузкоторової залізниці, Антона Трака зі старого Самбора. В душогубстві запідозрено Гриця і Ілю Бойчуків. — В Вербівци тогож повіту вбили три парубки свойого суперника Федя Сусика. Душогубців, Михайла та Івана Сусиків та Онуфрія Романюка, арештовано. — В селі Лімній, ліського повіту, віддавна велися спори маєткові поміж Іваном, Юрком і Катериною Бабичами. З метою зґладити зі світа Юрка намовили Іван і Катерина свойого кревняка, Михайла Бабича, щоби він насипав до горівки стрихніни і почастував нею Юрка. 20 лютого вибрався Юрко в товаристві Михайла на весілля до Семка Ощипа в Ростоках Горішних. Іван і Катерина приготовили фляшку горівки, напоєної стрихніною. По дорозі вступив Михайло до коршми і купив фляшку горівки, подібну до тої, що її приготовили брат і сестра Юрка. Напились обидва і пішли далі. Підчас весілля покликав Михайло Юрка в сіни і знова став гостити Юрка горівкою. Юрко, нічого не підозріваючи, тим більше, що фляшка була цілком подібна, напився, а кілька годин після цього помер від затроєння. Звироднілих душогубів арештувала поліція, а Юрко признався до Каїнового діла.

АРЕШТОВАННЯ КОМУНІСТІВ У КАЛІФОРНІЇ.

В околиці Ель Сентро, Кал., арештовано звиш сто комуністів, яких обвинувачують, що вони були в змові, щоби зруйнувати динамітом залізниці в Долині Імпіріял і спинити вивіз кавунів та приневолити в сей спосіб фармерів до підвишки платні робітникам. 25 провідників арештованих обвинувачують ще й за кримінальний синдикалізм.

МАДЯРЩИНА — 6-МОВНА ДЕРЖАВА.

Перед світовою війною Мадяри в Угорщині признавали тільки мадярську мову. Але тепер, як їм забрали богато країв, вони нараз змінилися. Вже признають аж 6 мов. На їх грошах є написи по мадярськи, німецьки, українськи, італійськи, хорватськи і сербськи.

КОТИ ЗЇЛИ БАБУ.

В Шеґеті на Угорщині мешкала стара жебрачка, котра жила лише з того, що випросила в людей. Мешканці передмістя знали її біду й спомагали, як хто міг. В останніх днях жебрачка перестала ходити по хатах і це зацікавило декого. Кілька осіб пішло до її хати й на превелике здивування побачили, як пять котів їли тіло жебрачки. Горішня часть тіла була вже обгризена до самих костей. Голодні коти по смерти своєї кормительки, не можучи видістатися на двір, мусіли їсти її.

ЩУРІ.

У Варшаві вирахували (не знаємо як, але вирахували), що в місті є півтора міліона щурів. Вони не лиш великі шкідники, але й розносщики всяких недуг. Маґістрат завзявся вигубити їх. Сфабриковано якусь нову сильну отрую — аж 20 тисяч кільоґрамів і означено 19 тисяч пунктів, в котрих покладуть сю отрую. Населення Варшави цікаве, як скінчиться та війна зі щурами.

ЛІКВІДУЮТЬ ПРИЗНАКИ САМОСТІЙНОСТИ.

З „Комуніст"-а довідуємося: „Колеґія народнього комісаріяту освіти ухвалила прискорити передачу Харківського Технольоґічного Інституту й Дніпропетровського Гірничого Інституту під заряд вищої Ради Народнього Господарства в Москві".

ГОЛОС ІЗ СЕЛА.

Село Одрехова, повіт Сянік, має читальню та кооперативу ще зперед війни. В часі війни вона була знищена, але завдяки щирій праці і посвяті Ів. Зиня й Ів. Цуприка вона набрала у селі великого значіння. Закуплено навіть триєр для пожитку села. Та в останньому часі даються замітити сварки, а дехто говорить вже навіть про заложення другої кооперативи в селі. Робота така небезпечна і тяжко, щоби принесла які користи для громадян села. В селі народу богато, а ґрунтів мало, тай ті порозкидані на всі боки. Дехто має 6 або й 8 кавалків, як зачне їздити за чим від одного до другого кавалка, то й день мине, а роботи не зробив. А іншого заробітку також нема! Тому аж жалко дивитися, що непросвічений народ у такій біді несе гроші до Йоська або Лейзора, щоби випити трохи тої юшки, та на хвилю себе задурити. Але книжки чи часопису не хочуть ні купити ні читати. Замісць довідатися, що діється у світі та навчитися, як поправити господарку, марнують час і гроші у коршмі. Найвищий час покинути всяку сварку і пиятику! Краще життя, своє і наших дітей, належить будувати згодою, ощадністю і наукою.

17-ЛІТНЯ ДІВЧИНА ОГРАБИЛА БАНК В ТОРОНТО.

Жіночий пол щораз більше доказує, що він нічим не гірший — ані не ліпший — від чоловічого. В Торонто, Онт., 17-літня дівчина Катлін Бойл з Бофало, Н. Й., і її шваґер, 28-літній Сісил Ірвин, ограбили одну галузь Бенк оф Комерс на суму $2,800. Грабунок був один з найсміліших, про які знає поліція. До банку ввійшли чоловік і дівчина. Дівчина підійшла до каси і попросила, щоби зміняти їй 5-доляровий банкнот. Коли клерк пошукав за грішми, дівчина наставила до нього револьвер. В руках чоловіка, що був з нею, показався також обріз кріса і він крикнув: „Усі до волту"! Менаджер банку заваґався хвильку, та гукнув вистріл і куля вбилася в образ, що висів на стіні. Тоді вже й менаджер не ставив опору. Чоловік, що був з дівчиною, скочив тоді до каси, вхопив всі гроші, які міг побачити, і скидав до чорного мішка на гроші. „Сидіть там, де ви є, бо хто порушиться, дістане кулю в голову", крикнув чоловік до урядників банку. З тим обоє з дівчиною вибігли на двір, всіли на чекаючий перед банком автомобіль і за кілька секунд зникли.

З банку зараз зателефоновано по поліцію. Майже рівночасно зателефонував на поліцію якийсь чоловік, що видів, як з автомобіля вискочили чоловік і дівчина і побігли заулком, якби від чогось утікали. Поліція, розуміється, кинулася зараз на сей заулок. В ресторані, що виходив задними дверми до заулка, довідалися, що там недавно були увійшли задними дверми знакомі чоловік і дівчина. Власник ресторану подав адресу чоловіка і дівчини. Детективи удалися на вказану адресу, несповна два бльоки від ограбленого банку, і там найшли дівчину, а відтак в сусіднім домі і її шваґра. При шваґрови було ще $2,500 зі зрабованих грошей. Обоє радо признались до свого подвигу.

СПОЛОШЕНІ КОНІ ВБИЛИ ФАРМЕРА.

Коли фармер Василь Грибіда з Елфінстон, Ман., розпрягав 24 квітня чвірку коней від свого диску, коні чогось сполошилися і втікаючи, вбили його. Диск порубав голову та лице Грибіди. Тіло убитого найдено, коли коні, успокоївшися, вернули самі до дому. Грибіда лишив жінку і шестеро дітей.

ХТО ХОЧЕ, ХАЙ ВІРИТЬ.

Париська ґазета „Парі Міді" подає, що в Китаю живе старий дідуган, який носить на своїх зґорблених плечах близько 250 років. Він твердить, що уродився 1681 року і за той час вспів бути вже 23 рази вдівцем, а недавно оженився з молодою жінкою у віці 60 років уже 24 раз з ряду. Питаний, чому він завдячує такий довгий вік, сказав, що він вживає якісь зілля і це запевнює йому довговічність.

ВИЯВ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТИ.

Місцевий соймик в Здовбунові ухвалив признати 5 тисяч золотих на будову будинку під приватну українську гімназію в Рівному. Польські газети нарікають, що в парі з асиґнованням згаданої суми на українське приватне шкільництво той самий соймик відмовив субсидій для польської „Мацєжи Школьней" у Здовбунові.

ОБІКРАЛИ ГРОМАДУ.

Невідомі бандити вникнули до уряду громадського в Марджінесах (Румунія), вломилися до каси і вкрали з неї 200,000 левів. Порожну касу найшли серед поля. Уряд веде слідство.

ІНДІЯ ОДЕРЖИТЬ ПРАВА ДОМІНІЇ

В ЦІЙ СПРАВІ БУДЕ СКЛИКАНА КОНФЕРЕНЦІЯ В ЛОНДОНІ 20 ЖОВТНЯ. ТЕПЕР ПЕРЕВОДИТЬСЯ ПІДГОТОВКА, НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ЗАВОРУШЕННЯ В ІНДІЇ.

СИМЛА (Індія). — Віцекороль Індії, лорд Ірвін, заявив, що комісія Симона вже закінчила свою працю в справі поліпшення самоврядування в Індії. На 10 червня має бути скликаний у Бомбею всепартійний конґрес для вислухання звіту комісії Симона.

Лорд Ірвін зазначує, що заклики Ґандія до заворушень в Індії лише завдають шкоду підготовці Індії до придбання собі прав домінії британської імперії. Всеж він сподівається, що на 20 жовтня біжучого року буде скликана конференція в Лондоні з представників від населення Індії та від британського уряду, яка нарешті виробить для Індії домініяльний статут.

Тимчасом заворушення в Індії не улягаються. В місто Шолапур відправлено ще один батальон британського війська, бо там натовпи індусів нападають і грабують склепи та ріжне майно. В районі Пешавура перший раз британська військова влада вжила воєнних літаків-бомберів проти повстанчих відділів, які наступали на Пешавур. Покищо наступ їх припинено.

ІТАЛІЙСЬКО-ФРАНЦУСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Користуючись присутністю в Женеві міністрів справ закордонних, італійського Ґрандія та британського Гендерсона, Бріян рішив повести з ними розмови про осягнення морського порозуміння між Італією та Францією. Всі три міністри приїхали на засідання головної ради Ліґи Націй. Бріян запросив Ґрандія та Гендерсона до себе на сніданок, підчас якого була порушена справа врегульовання сили воєнної італійської та французької фльот на Середземному морі.

Отже Бріян все старається прийти до якогось порозуміння з Італією, чого не зроблено на лондонській конференції. В цій справі він мав уже переговори з Гендерсоном, коли той заїздив до Парижа в дорозі до Женеви. Гендерсон приобіцяв свою підтримку в заходах Бріяна.

АРАБИ НЕ ЗАДОВОЛЕНІ.

ЛОНДОН (Анґлія). — Звідси вертається до Палестини арабська делеґація, яка приїздила до британського уряду в справі останніх крівавих подій у Палестині. Делеґація приїздила до столиці Анґлії, щоби представити британському урядови причини, які привели до погрому в серпні минулого року. Після довгих розмов, нарад та конференцій делеґація залишає Лондон незадоволена.

Араби говорять, що британське правительство тепер знаходиться під таким сильним впливом Жидів-сіоністів, що годі Арабам знайти в Анґлії зрозуміння своїх інтересів і добитися справедливого відношення її до арабських домагань.

ЗАМКНЕНІ УНІВЕРСИТЕТИ.

МАДРИД (Еспанія). — З огляду на заворушення серед студентства майже половина всіх високих шкіл в Еспанії залишається замкнена до невідомого часу. Федерація студентів звернулася до уряду з проханням відімкнути університети та високі школи, але нічого позитивного не добилися.

В урядових колах говорять, що студенство провадить пропаганду в державі за перетворення монархії в републику. Як довго буде вестися активно така пропаґанда й як довго студенство не дасть ґарантій, що воно не буде вряджувати активних виступів проти уряду, так довго не буде дозволено наново розпочати науку в університетах.

ШЛЕЗЬКИЙ СОЙМ.

ВАРШАВА (Польща). — Закінчилися вибори до місцевого краєвого сойму в горішньому Шлезьку. До сойму Поляки вибрали 65% усіх послів, а решту Німці. Партійно всі 48 послів розпреділюються так: 10 урядовий бльок, 15 німецький бльок, 1 німецький соціяліст, 22 решта польських опозиційних партій.

Отже ґрупа Пілсудського потерпіла в Шлезьку повну поразку.

ПРОТИ ЧУЖИХ ПРОДУКТІВ.

ПРАГА (Чехословаччина). — Чеські фармери, котрі знайшлися в Кеніґґрацу, викинули з ваґонів на вулицю картоплю, цибулю, капусту та иншу зеленину, яка прибула до Чехословаччини з закордону в скількости вісімдесять ваґонів. Цим вони заявили свій протест проти привозу до Чехії фармерських продуктів з инших держав.

Бідне населення міста, користуючись нагодою, розхапувало всі ті продукти так швидко, як тільки фармери могли викинути їх з ваґонів.

СВІТОВИЙ БАНК.

БАЗЕЛЬ (Швайцарія). — Тут відбулося перше засідання головного управління світового репараційного банку. Засідання це було присвячене внутрішній орґанізації самого банку. Тепер уже обібрано відповідних директорів та урядників на певні відділи банку й негайно приступлять до провадження банкових справ.

Першою найважнішою справою буде випуск шерів на $300,000,000 долярів для позичок Німеччині на плачення репарацій. Ці шери сподіваються випустити десь біля 20 травня.

АНАРХІЯ В КИТАЮ.

ШАНҐГАЙ (Китай). — В той час, як армія нанкінського уряду знаходиться в тяжких боях з північними арміями, навколо Нанкіна бандитизм та анархія все збільшаються. Ріжні бандитські відділи грабують та вбивають населення, а місцями вибухають комуністичні повстання.

Недалеко Гучофу голодне населення напало на склади рижу й почало грабувати їх, але військо його розігнало. Стріляючи на голодних, військо вбило 29 осіб.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодинoке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	0 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи", Montgomery 498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДВІ МІРИ.

Сенат Злучених Держав установив комітет для розсліду діяльности „лобіз". „Лобі" се властиво передпокій. В американському політичному життю під „лобі" розуміється передпокій законодатного тіла, палати послів або сенату конґресу або леґіслятури. У такому „лобі" ловлять законодателів всякі прошаки з просьбами чи домаганнями. Великі організації, реформаторські й бизнесові, удержують постійні комітети й бюра, які дбають за їх справи та говорять зі законодателями перед кождою важною для них справою. Такі постійні комітети чи бюра теж називаються „лобіз". Їх то тепер розсліджує сенатовий комітет.

Між ріжними „лобіз", які комітет розсліджує, є комітети „сухих" та комітети „мокрих". Одні й другі вже ставали перед комітетом сенату. Члени сенату їх випитували, і питання та відповіди подані широко в газетах. З газетних рапортів можна побачити велику ріжницю в трактованню двох партій. Заким перед комітетом ставали представники „мокрих", то сенатовий комітет висилав шерифа до бюра „мокрих", забирав всі папери та посилав їх до сенатового комітету. Коли перед комітетом станули „мокрі", то сенатори перечитували публично їх кореспонденцію, випитували подробично за кожде письмо, без огляду чи се була публична кореспонденція, чи приватна. Коли свідок, питаний сенатором, сказав опінію, яка не подобалася якомусь сенаторови, то сенатор уважав себе за управненого входити зі свідком у дискусію, дозволяв собі кпити зі свідка, навіть ображати.

Коли комітет став переслухувати „сухих", себто прихильників проґибіції, поступованнє комітету зовсім змінилося. Перед переслуханнем до „сухих лобіїстів" ніхто не заходив. Їх кореспонденції ніхто не забирав. Вони могли подати на переслуханню тільки ті факти, які хотіли. Яку опінію свідок не сказав би, його за се ніхто не викпивав. Ціле переслуханнє виглядало, немовби сенатори стояли зі шапкою в руках перед „сухими" лобіїстами.

Відомо, який уплив буде мати сього рода переслухання на громадянство. Воно певно не зеднає поважання ні для сенатового комітету, ні для „сухих". Воно мусить обурити всяку людину, яка має почуття справедливости. Власне сього рода поступованнє підриває популярність „сухих". Се є причиною, чому Антисалунова Ліґа вперше станула перед недобором та чому вона нарікає, що навіть Федеральна Рада Церков Христа, що лучить просто всі протестантські церкви, а яка все була за проґибіцію, тепер починає відпадати від проґибіції, певно бачучи сильний зворот публичної опінії проти проґибіції.

КІЛЬКА НОВИХ КАРТИН „ОРҐАНІЧНОЇ ПРАЦІ" В РІДНІМ КРАЮ.

IV.

Кілька днів пізніше відбулася під проводом **д-ра Трильовського** і **Петра Чукора** з Ковалівки **анкета просвітна** в **Яблонові,** при участи 63 учасників. Реферував урядовець філії „Просвіти" в Коломиї інж. **Богдан Велигорський.** Він обговорив обширно справи просвітні по наших селах, та зазначив між иншим, що треба при читальнях закладати безумовно **секції для молоді,** бо вона, позбавлена злобною рукою вороженьків своїх „Січей", а потім і „Луґів", прямо не знає, що з собою робити, зосібна в часі посту, коли нема танців. Бесідник подав також плян **боротьби з неграмогутністю.**

В дискусії піднесено, що треба конче видати **друком спис тих театральних пес,** котрі цензура дозволила, і котрі є **відповідні** для театрів аматорських на селі.

По закінченню анкети відбулося силами яблонівських міщан і міщанок аматорське представленнє **„Клюбу Суфражисток"**, котре дуже гарно випало.

Дуже важною була **анкета,** скликана **Повітовим Союзом Кооператив в Коломиї.** Проводили інж. **І. Микитюк** і сел. **Д. Кацаба** з Коршова. Раджено головно над поправою сільського господарства, а дальше над вивозом безрог і яєць.

Перший реферат виголосив інж. **Дмитренко** і я подаю тут в скороченню його виводи:

„Ми нарікаємо всі на господарську скруту, але помогти нам може тільки господарська **орґанізація** і господарська **освіта.**

Найбільша біда, що наш нарід страшно **байдужний** і не є головна причина його нужди. Коли ми приїжджали до сіл на курси, то люди просто не вірили, щоби було можливе яке поліпшення серед теперішніх обставин.

„Якось то буде!" це є та убийча фраза, котрої уживають навіть справники кооператив й інтеліґенти. Відбудова нашого господарського життя настане, коли будемо боротись і поборемо **зневіру в наші сили.**

„Господарська криза" — це не новина і вона вже нераз була в життю народів і ще буде. Іде лише о те, щоб завчасу зорієнтуватись і вибрати такий спосіб господарки, який у дану хвилю є найвідповіднійший.

Возьмім для приміру лише **Данію** (з Західної України, що є під Польщею, можна би зробити дві Данії. — К. Об.). Коли там настала криза, то Данці скоро зорієнтувались, перестали звертати всю уваґу на продукцію збіжа, а перейшли на **господарку годівельну.**

Це зробило Данію богатою і славною на увесь світ. А ми в ліпшому положенню як Данці, бо наша земля богатша.

І за морем, в Америці, є криза, хотя може не дається так відчувати як у нас. Ми взагалі продукуєм збіже найгірше, а і держава старалася о те, щоби ціни збіжа ішли вниз. Та по десятьох роках показалися наслідки такої політики: селяни не мають за що купувати предметів промислу і через це **промисл паде.** Тепер нарешті пізнали, що це була помилка.

В розбудові нашої господарки мусимо мати **плян.** І так, переходячи до **годівельної** господарки, мусимо старатись, щоби у нас всьо виходило **першої кляси:** так масло, як і безроги та яйця. Той виграє, котрий достарчає всьо першої якости. Але треба знати, як і коло корови ходити, не тримати її в темній стайни, вміти її доїти та давати їй все як найліпшу пашу. Данія переробила злі пасовиска на добрі, так що може виробляти **12** разів масла більше, як перше.

В коломийськім повіті ми продукуємо доси лише **сім тисяч** кільограмів масла місячно. І ми, поправивши пасовиска та спосіб годовання коров, піднесемо бодай о 10 разів більше продукцію масла.

Ми вправді переходимо до поправи господарства, але дуже поволи, а часто тратимо охоту до всього нового, до реформ, та радіби повернути до якогось передпотопового ще способу господарювання. Ми кажемо: нема грошей, то нема що робити. А це неправда, бо ріжні **поліпшення** в господарці можна впровадити в життє лише при помочи **самої праці.**

Знаємо вже, що **Німеччина** вдаючись у війну зробила велику помилку. Вона **втратила** між иншим і Альзацію і Льотарингію, де були великі **фабрики** фосфорових і азотових погноїв. Через це урожаї в Німеччині у двоє зменшилися. Виставлено отже в Німеччині нові фабрики тих погноїв і вже в р. 1926-ім прийшло до давних урожаїв.

А ми хотіли би тимчасом землю цілком виссати — а потім буде запізно. Коли земля хора, то треба її лічити. Коли чоловік хорий або худоба, то ми лічимо їх, не дивлячись на це, чи вони вийдуть чи ні. Так і з землею треба робити, а тут усе наслідок добрий мусить бути. І так наприклад в **Ключеві великім сіножать,** що давала з морга 2 фіри сіна, дала, погноєна гнойовкою, **вісімнацять фір!**

Треба дуже зважати на це, щоби давати **добре збіже,** а це мож дістати у кооперативі. При зміні збіжа на ліпше позискалося в Ґодах 3½ сотнара з морга більше, а в Коршеві 4 сотнари і 70 кільограмів.

Але ще раз підношу, що мало у нас рухливости а так звані провідники по селах — малощо роблять. І так люди з Джуркова навіть не відповідають на письма.

Дальше подає референт всілякі практичні вказівки щодо волочення вже засіяного збіжа в 0 день від засіву, в справі обірнику і погноїв.

Виклад інж. Дмитренка, одного з найбільших робітників на полі господарської освіти, був незвичайно поучаючий. Вислухали його селяни з запертим віддихом.

Другим референтом був інж. **Максим Микитюк** з Кут, котрий виголосив дуже інтересний виклад про **збут безрог.** — У нас в краю є над **два міліони безрог.** Коли ми взялися до їх вивозу, то люди дуже запалилися, але і скоро охолонули. Чи виженуть люди безроги на торг чи ні — рішає **дощ.** Наші люди є предметом незвичайного визиску зі сторони згінників, бо згінник на торзі пан. Згінники змовляються з собою проти нас, а наших людей годі на нараду скликати.

Коли чужий на нас заробляє, то нашим людям се байдуже: вони найбільше журяться цим, **щоби свій не заробив,** бо це їх коле в очи. До приватних жидівських склепів вони біжать, хотяй їх власники не скликують ніяких анкет, як це роблять кооперативи.

А всеж таки за півтретя місяця ми вивезли з Коломийщини **1,400** штук безрог. Це, що ми вивозим, є лиш 25%, але всеж таки ми підбили ціну безрог вгору. Дуже сумно, що до польської **„Спулдзельні"** належить біля 1,200 наших людий і то з уділами. В цей спосіб попираємо нашого противника **Плезю** та других таких як він. Найліпша тактика: зі згінниками навіть не говорити. Мені один Анґлієць оповідав, що знає про **Українців,** що їх є **40** міліонів, мають гарні пісні, та **плачуть над своєю долею.**

„Але — каже — чи ви маєте силу?"

Сила виробляється однак лише через орґанізацію і свідомість. І орґанізація в справах економічних не лиш підносить матеріяльно даний нарід, але є взагалі **орґанізацією** а через те дає тому народови **силу!**

Промова інж. М. Микитюка відзначалася великою живістю та завзяттєм. Люди з такою енерґією можуть безумовно довести до великих осягів.

По нім реферував другий інжинір (оба вони з заграничними студіями), **Дмитро Михайлюк,** а то про справу **вивозу яєць.**

З Польщі вивозиться річно **сто сімдесять міліонів** яєць, з того одна третина, або і половина, походить з українських земель, і дає біля **шість міліонів зиску,** котрий іде в чужі руки, в Галичині перевжно в руки коломийського **жида Бішля.** І коли наша кооператива вивозить з нашого повіту лише **пів вагона** яєць, то Бішель вивозить **чотири вагони.** Жиди призначили **$20,000,** щоби знищити нашу кооперативну торговлю яйцями — **і тому** ми мусимо устроювати наші районові ударні кампанії і в цей спосіб ломати конкурентів. Важною річю є, щоби наших жінок освідомити в справі продажи яєць, так, щоби вони не несли їх до жидів, але до кооператив. — А навіть коли вони і до кооператив носять, то гірші, а кращі несуть до жидів.

Добрим способом збирання яєць є **книжочки,** виставлювані споживчими кооперативами. Власник такої книжочки приносить яйця, а за те дістає це, що йому до хати потреба: сіль, муку і таке инше. А на кінци року робиться обрахунок і він дістає надвишку в ґотівці. Впрочім і **збіже** може дістати в „Окружнім Союзі" — лише знову з тим біда, що ті, від котрих „Союз" його купує — везуть до „Союза" збіже засмічене, а до жидів чисте.

По тім важнім рефераті розвелася жива дискусія над тим, як перевести справу скупу яєць в як найбільше практичний спосіб. І так запропонував **В. Яремчук** з Остапковець, щоби висилати по селу **збірщиків,** котрі би мали з собою — так як це жиди роблять — цукор, мило і т. ин. для заміни на яйця. Також треба би друкувати велику **брошуру,** котра пояснювала би цілу справу і подавала потрібні поради, як і що робити. Іде о це, щоби зібрати всі яйця до наших кооператив. **Цей рік мусить бути роком орґанізації.** Треба з другої сторони старатись о добрий рід курий, щоби і яйця були великі, бо Анґлійці, наприклад — лише таких домагаються. В кооперативах мусять бути **лямпи до просвітлювання,** щоби оцінити свіжість яєць.

Інж. М. Микитюк підносить на кінци, що та торговля яйцями це є не маловажна справа, бо **26 тисяч жидівських родин** живе в Галичині з торговлі яйцями, а ми їх позбавляємо зарібку! Надто **Бішель** задумує виставити **курник** на **пятьдесять тисяч курий** — отже боротьба конкуренційна буде завзята.

Анкета закінчилася при великім підйомі духа присутних. Така праця й орґанізація переведена на цілій західній Україні дасть удержання кільком тисячам **незавидимої інтеліґенції,** котрої нам так потреба, **та тисячі сільських кооператив** поставить на **ноги!**

А тепер ще і моїх власних кілька слів до Шановних Читачів „Свободи".

Вибачайте, Дорогі Сестри і Браття, коли я вам троха надокучив тим змістом про нашу **„орґанічну працю"** в Рідним Краю. — Навіть з краєвих часописів усього ви довідатись не годні, бо в них є звичайно сухі звіти. Іде однак головно о те, щоби довідатись, як робота зблизька виглядає. Нема що дуже хвалитись: вона іде пиняво з причини незрозумілої просто байдужности селянської маси — але всеж таки іде наперед. Певна річ — за небіжки Австрії ішла робота куди лекше, а й поміч матеріяльну такий „С. Господар" мав; а тепер він буде мусів свою каменицю у Львові продати — добре ще, що не чужим але мабуть Учительському Союзови.

А коли кажу, що давнійше ішла робота **„лекше"**, то розумію це так, що не роблено їй таких трудностей як тепер, бо всеж це був коли не страх, то бодай **сором** перед Віднем.

Тепер у **нас** безправство і нема ніякого пошанования права, а поміч „свише" можуть мати лише петлюрівці в роді Куриленка з Косова.

Всьо отже мусимо робити власними силами, борячись на кождому кроці з заборонами та секатурами.

Що задумують осягнути такою тактикою „вороженьки", цього і вони самі не знають.

Сіють вони однак безмежну ненависть до себе, а наші **мляві рутенські серця** перемінюють **на щиро-українські, боєвим, козацьким духом переняті.**

А цего нам власне потреба а наша мала „орґанічна робота" стане за підставу для великої, визвольної, коли настане „слушний час".

Маймо надію, що він вже не за горами...

Клим Обух.

Конець.

Евген Яворовський.

З ЧАСІВ ЧЕРВОНОЇ ГАЛИЦЬКОЇ АРМІЇ.

(Спомин).

(2)

Говорив красноріччиво... Говорив по культурному... Не впали з його уст ні оден раз необчислені слова, або слова, що гралиби на нервах темної маси.

Так і було видно: Галичанин...

По двогодинній промові Порайко скінчив говорити, обтер піт хусточкою — на естраду виліз тов. Затонський.

Інтересне... Прямопротивне до Порайка... Голос рівномірний, неподражений, сталий... Але зате зідливий, іронічний. І вже нема тут тої культурної межі, що у Порайка. Тут безграничність під кождим оглядом — моральна безодня — у першій мірі!

Це прямо фільософічні, коротенькі, афористичні речення про суспільно-політичне положення — виповіджені з такою їдю, що більшої не в силі собі ніхто уявити.

Тут вже „шпильки" проти старшин. Тут вже наклепи на інтеліґенцію. Тут вже навіть декуди демаґоґія.

Але все таки — на загал — і тут якось, до певної міри інтеліґенція... Образованости, діялектичної зручности Затонському не може заперечити ніхто.

Коротко... Ядерно... Без крику... Насмішливо... І кінець.

Тихо... Ні аплявзу одного...

І виступає тов. Михайлик на естраду.

При перших його словах (не вимовляє букви „р") хтось кричить на салі:

— Це Жид!

Чи дійсно Жид? Хто знає?

Говорить нервово, скоро. Як людина без світогляду. Як задихана людина, що може щось вхопити, але ціла траґедія, що все вирівається якось за скоро зпід його руки...

Говорить криком. Без реторичних окрас. Полює на найбільше несвідому товпу... Оперує останними можливими виразами (Німець каже: Kraftausdruck-ами), навіть показує наглядно, як пр. пробивати ніж у шию буржуя.

Дивуватися: товпа мовчить.

— Ви ще не „розбалувалися", кричить Затонський. — То у нас, на вічу — у нас все говорить!...

Дискусія...

Дискусія отворена...

Ніхто?...

Тихо?...

Тихо...

— Прошу о голос!

Всі звернули свої очі на сам зад салі: якийсь невидний стрілець забажав говорити.

Йде на естраду...

Всі тремтять...

— Три річи хочу знати: хто заплатить нам належні гроші? Раз! Чи має що Червона Армія на фронті їсти? Два! Що буде з Україною? Три! Скінчив. Зійшов з естради. На салі тихо стало, наче в гробі...

Порайко засміявся, махнув якось легковажно рукою і виступив відповідати.

Якось закрутив... Назвав говорення про Україну — буржуазним пережитком в мозках Галичан...

Мітинґ скінчився.

Всі розійшлися по кватирах — Порайко, Затонський і Михайлик пішли також на „кватири" відпочивати. Скоро рано поїхали дальше переглядати бриґади.

• • •

Якийсь час в нас було тихо. Якась неясна політична ситуація давала нам всім много до думання... Досить сумно настроювала нас всіх...

Найпоганіше те, що червоні не посувалися на фронті вперед; відтак неприємним було й те, що — ми вже зачували — десь з Винниці і з Київа доходили до нас вісти про якесь роздвоєння таки нас самих... Одні вірили у весну і весняний зрив та ставилися у всім вповні неґативно до всякого можливого співділання з червоними. Другі — песимісти і реалісти діла — твердили, що всяке діло залежить все таки від нас самих і голосили часову кооперацію з большевиками для осягнення Східної Галичини й „зукраїнізування України". Ми вже чули, що з тими поглядами числилися і по Червоних Командах: пр. Затонський радив поділити Галицьку Армію на інтернаціональні баталіони від Риги до Дністра, а Порайко знову обстоював злуку всіх наших бриґад в одну цілість.

Надійшов час святкування „Свята в честь Тараса Шевченка". „З гори" прийшов приказ святкувати це свято. Ми приготовлялися до нього також.

І знову наповнилася по береги велика саля німецької школи, де відбувся мітинґ з Порайком, Затонським і Михайликом. Тільки, що той раз — цілком інакший віяв вітер! Самостійницький, бодрий, завзятий...

Крім концерту в честь ґенія України наш „полк", — так назвали червоні нашу бриґаду — сходився на т. зв. просвітні сходини, дехто зі старшин владжував т. зв. літературні вечері... Цілком природно: енерґія, що не виявлялася уже в походах, ні в боях, мусіла десь проявитися...

Так жили ми кілька тижнів.

Аж — одної днини — через нашу кольонію переїхала кіннота от. Шепаровича.

Розуміється, всі у тризубах і синьо-жовтих відзнаках; з червоних прикрас не було вже й сліду.

З піснею на устах переїжджали Шепаровичівці через наше село.

І не спинилися у нас...

Ми врадили вже передше — не виступати з Шепаровичем: ми-ж головно піхота, до партизанщини треба скорости й легкости. Кавалєрія може собі на таке позволити, піхота не так. Тим більше, що зима, а село від села далеко.

Кіннота от. Шепаровича дісталася скоро до села-постою команди нашого корпусу (за червоний нашої „бриґади").

Ген. Кравс держався цілий час свойого штабу. За червоних він жив в однім гарнім, рожевім домику й ніде не виходив. Коло нього ходила стало стійка.

Тепер — от. Шепарович здер червоний прапор з команди „бриґади" і лишив тільки синьо-жовтий. А його кіннотчики кинулися за комісарами. Розуміється, за дійсними шкідниками, за ряними Москалями... Двох їх (галицьких бувших москвофілів, що служили у большевицьких чрезвичайках) на місці розстріляли.

Тоді також дісталася кіннота от. Шепаровича на залізничу стацію Затише, де якраз надїхав потяг з Одеси, з закратованими ваґонами чрезвичайки. Повстанці в середині.

Комісарі всі були вирізані, повстанці звільнені. Та довго не був от. Шепарович і в Затишу... Він і не думав там довго задержуватися.

Він переїхав з своїми до групи от. Тютюнника й ген. Павленка, в Уманщину.

А в нас стало знову по старому.

Карати нас большевики не мали сили.

Впрочім не знати: чи вдавали, що нічого не знають, що сталося, чи таки цього не знали.

А впрочім це все в них таке буденне... І ті вічні повстання, і ті вічні убийства, і та вічна кров...

• •

Нарешті й большевикам було вже за богато. Рішили ділати...

В нас пущено в рух всі можливі пружини, щоби тільки спинити або відложити наш відїзд на фронт. Щоби тільки не допустити до проливу крови за чужу, не-нашу справу. (Так тоді говорено!)... Посилано неточні звіти про стан наших хорих і бойовиків, голошено про відсутність потрібних ваґонів на транспорт...

Аж вкінци — довше таки вже не було можна. Большевики рішилися використати Галицьку Армію за всяку ціну. Покористуватися її кровю. Не було ради: нашу „бриґаду" заваґоновано — й ми виїхали на фронт.

Відай ще тільки давно-давно, ще за перших днів всесвітної війни ми їхали з таким сумним почуванням на фронт з запілля. Того почування не можна передати. Його треба пережити самому. Сум і почуття новости і віддих судьби — все нараз. Насуваються думки про минуле, про дім, про матір, про молодість...

А тут — подвійно сумно. Кождий з нас думав: доки на Схід — все таки було приємно — тепер на Захід знову. На той проклятий, для нас Галичан головно, Захід...

Та конечність наглила. Конечність ставила нас перед доконаними фактами.

Ми заїхали на фронт.

Щойно в Ялтушкові ми висіли... Щойно в Ялтушкові видали нам зброю червоні.

І на фронт.

Вперед як запас, відтак у першу лінію.

Щось другої днини на фронті кажуть:

— Мітинґ! Дивізійний мітинґ! Вишліть делеґатів!

Ми поїхали на дивізійний мітинґ.

Мітинґови проводила неґарна Єврейка.

Відкрила мітинґ московською мовою.

На сали — много „большевиків", ще більше Галичан.

Слово дістав якийсь „товариш": здавав звіт з поїздки у Москву на якийсь важний зїзд. Що московськи, розуміється. Говорив так нудно, що його промовою не інтересувався ніхто. На салі говорили присутні між собою на голос.

Аж голос дістав якийсь чоловік з підвязаним оком. Промовив по українськи і представився як „боротьбіст". Ставив якісь запитання про невизнання леґальности боротьбізму.

По тім приступив до Єврейки, що проводила якимсь правом, наш комісар т. М. К. і попросив слова... Єврейка не хотіла дати йому слова: надіялася певного рода опозиції. Та т. К. не стратив певности себе: він заявив їй, що хоче зложити „від Галичан" привіт. Єврейка уділила йому слова.

Тоді зачав наш комісар говорити. Це був бувший С. С. Вперед досить круто-круто, відтак ясніше, відтак вже цілком ясно. Говорив про самостійницькі змагання української нації. Його промову переривали гучні оплески. Єврейка й декількох присутних „большевиків" були безсильними.

По промові нашого „комісаря" всі заспівали національний гимн „Ще не вмерла Україна".

Потім виступив якийсь „большевик"-Наддніпрянець і заспівав початок „Як умру"...

Всі стояли прямо.

А відтак хтось крикнув:

— Галичане, співайте своїх пісень!...

Галичане заспівали...

Мітинґ зукраїнізувався...

Пізно нічю розійшлися всі — одні на фронт, в окопи, другі на кватири.

(Конець буде).

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. Тов. ім. Івана Франка, від. 372, повідомляє всіх своїх членів і членкинь, що місячні збори відбудуться в пятницю, 16 травня, в годині 7.30 вечером, в домі тов. Головки. Проситься всіх членів і членкинь прибути на означений час і вирівнати свої залеглости. Є богато инших справ до полагодження. — Юліян Голинський, предс.; Михайло Дуб..., кас.; Дмитро Семенюк, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Бр. св. Георгія від. 239, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 18 травня, в годині 1-ій пополудни, в домі Амер. Укр. Горожан на Френклін ул. Справи дуже важні, отже кождий член під карою мусить бути присутний. — Іван Хмелик, предс.; Волод. Сеґінь, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. Любови від. 370, подає до відома всіх своїм місцевим і позамісцевим членкиням і членам, що збори відбудуться в неділю, 18 травня, около 1-ої години пополудни, в гали церковній, 127 Парк ул. Є пожаданим, щоби кождий член був присутний і забрав тикети на пікнік 25 травня. Довгуючих напоминається, щоб вирівнали свої залеглости, бо інакше поступиться з ними після статута. — К. Марущак, предс.; Н. Рошко, кас.; Й. Децембер, секр.

ТОВНТОН, МАСС. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 122, повідомляє своїх членів і членкинь, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 18 травня, в Товариській Гали, 14 Maple Ave., в годині 2-ій пополудни. Проситься всіх членів явитись, бо є важні справи до полагодження. — К. Сідзінський, пр.; В. Туркало, кас.; І. Пашковський, секретар.

ВІДОЗВА

до заморських братів з села Костева, повіту перемиського.

Дорогі Браття й Сестри!

Вже в трете відзиваємося до вас через нашу славну українську заслужену ґазету „Свободу", котра ніколи не відмовила нам місця на поміщення нашої відозви. Для того й тепер просимо Хвальну Редакцію, щоби нам не відмовила місця, а помістила цю нашу відозву в найближчім числі своеї ґазети. Дорогі Браття й Сестри! Ідучи слідами культурних народів і слідом инших околичних громад, рішили ми побудувати в Костеві народний дім, в якім містилася би читальня „Просвіти". Читальню „Просвіти" ми заснували ще в 1925 р. і так носилися з нею від хати до хати, бо не маємо свого власного помешкання.

Ви знаєте, дорогі Браття й Сестри, що у нас у краю біда й недостаток. Біда тому, що рільник не має з чого зробити гроша. Є в Німців одна приповідка, що говорить про значіння селянства для цілого суспільства. Ця приповідка звучить: "Hat der Bauer Geld, hat es die ganze Welt", а по українськи це значить: „Як селянин має гроші, то має їх цілий світ". Отжеж не мають селяни гроша, то не має їх і ціла Галичина.

Як вам відомо, в Польщі тепер є кріза господарська. Продукти впали в ціні так, що господар не має гроша, а тому в цілій Польщі робиться застій в економічному життю. По містах товарові склепи позачинювані, бо хтож піде до них купувати товар, як рільник не має гроша?

Та не зважаючи на цю крізу, ми рішили не спочивати так довго, доки не довершимо розпочатого діла. Разом з тим відкликаємося, дорогі Браття й Сестри: поможіть нам Вашими жертвами, а Ваші імена будуть вписані на вічну памятку. Хто пожертвує $50.00 і більше, тих імена будуть записані й переховані в угольнім камени.

Взиваємо п. Івана Ленковича, п. Гр. Деркача і п. Йосифа Шпака, щоби вони занялися збіркою й ласкаво попровадили її для добра нашого народа.

Жертви просимо слати прямо до нашого села на руки заступника предсідателя пана Михайла Турка, начальника громади села Костева, повіт Перемишль, остання почта Bachórzec mały, Galicia.

За комітет в Рідним Краю: **о. Іван Городецький,** голова; **Михайло Турко,** заст. голови; **Володимир Кашицький,** писар; **Йосиф Мариц,** скарбник.

ПОЗІР! PLAINFIELD, N. J. ПОЗІР!

ЗАХОДОМ ТОВАРИСТВА ім. ІВАНА ФРАНКА, відділ 372 Укр. Народ. Союза,

— уряджується —

ВЕЛИКИЙ МАЙОВИЙ

БАЛЬ

В СУБОТУ, 17 ТРАВНЯ 1930

В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛИ, НА BELMORE AVENUE, SOUTH PLAINFIELD, N. J.

Початок в годині 7.30 вечером.

Вступ 35 центів.

Весь дохід призначений на будову Народного Дому в Плейнфілд, Н. Дж.

На сей товариський баль запрошується всі товариства і всіх щирих Українців і Українок місцевих і позамісцевих до як найчисленнішої участи. За добру музику і здорові напитки та смачну перекуску ручить.

107,1,3 **Комітет.**

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

Одинокий спосіб.

— В який спосіб найлекше пізнати, що женщина думає про тебе?

— Оженитися з нею.

—o—

Добра підстава.

— Ви хочете дістати розвід від свого мужа? А на якій підставі?

— На підставі незгоди. Я хочу розводу, а він ніяк не хоче на се згодитися.

—o—

Ворог жінок. — Чи Плюта все був таким ворогом жінок?

— О ні... щойно відтоді, як оженився.

ДЛЯ ТОЧНОГО ОБГОВОРЕННЯ

ПОХОДУ НЕЗАВИСИМОСТИ УКРАЇНИ В НЮ ЙОРКУ

— Проситься отсим —

УКРАЇНСЬКІ НАЦІОНАЛЬНІ (НЕБОЛЬШЕВИЦЬКІ) ТОВАРИСТВА з Ню Йорку, Бруклина, Лонг Айленд, Вестчестер Кавнті, Н. Й., і сусідних: Стейпелтону і цілого Стетен Айленду, дальше сумежних стейтів, як: Конетикат та Ню Джерзи — скоро лише почують отсей поклик,

ВИБРАТИ ХОЧ ПО ДВОХ ПРЕДСТАВНИКІВ І ВИСЛАТИ ЇХ НА НАРАДУ ДО НЮ ЙОРКУ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 18-ГО ТРАВНЯ (MAY) 1930 РОКУ

в годині 3-тій пополудни (точно)

ДО САЛІ Ч. 2 УКР. НАРОД. ДОМУ, 217 ІСТ 6-та ВУЛИЦЯ

по можности з повновластями, щоби мати певність щодо осіб.

Стефанія Абрагамовська, Ілля Гузар, Евген Ляшецький,

уповажнені до видання поклику на нараді нюйорських товариств 7 травня.

ПЕРШИЙ РАЗ В ШИКАҐО! — ДВА ДНІ В ШИКАҐО!

ФІЛЬМА З РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ

„ЗВЕНИГОРА"

з українськими й анґлійськими написами

В УКРАЇНСЬКІМ РОБІТНИЧІМ ДОМІ, 2457 W. CHICAGO AVENUE.

БУДЕ ВИСВІТЛЮВАТИСЯ В СУБОТУ І НЕДІЛЮ, 17 І 18 МАЯ

Дві вистави: Перша в год. 7-мій вечер. Друга в год. 9.30 вечер.

Запрошується всіх Українців міста Шикаґо і околиці взяти численну участь. — Вступ 50 ц., для дітей 10 ц. 110-1

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

БОСТОН, МАСС.

Протестаційне віче.

Де тільки живуть Українці, звідтам підноситься тепер голос проти московських окупантів. І наша громада рішила рівнож запротестувати проти червоних зайдів.

Заходом кількох щирих одиниць скликано наради відділів У. Н. Союза, У. Р. Союза, тов. ім. Драгоманова і тов. Бостонських Українців, на яких рішено скликати протестаційне віче. Супроти того, що запрошений на бесідника п. Чиж заявив, що не хоче мати нічого спільного з попами, вилучено церкву від віча.

Віче відбулося в неділю 6-го квітня. п. Чиж відмовився говорити. Його місце заступив прибувший до Бостону п. Василь Авраменко.

В третій годині пополудні саля була заповнена. Прийшли люде ріжних переконань, були і большевики.

Віче відкрив д. П. Ґрузінський по українськи і по анґлійськи. Представивши ціль віча, покликав він на першого бесідника адвоката Конроя, офіціяльного представника мейора міста.

Адвокат Конрой згадав за ті часи, як він за царської влади був американським консулем в Росії. Він розповідав широко про Україну, яку він добре знає та про її красоту й безмежні богатства. Конрой розповідав рівнож і про гнет царський як і про відродження української держави. А далі згадав і про поневолення України большевиками та про харківський суд над українськими ученими.

Конрой закінчив свою бесіду вірою в остаточну українську побіду та в те, що йому ще доведеться бути на Україні, але вже самостійній і вільній.

о. Желехівський говорив про поневолення церкви на Україні з боку червоних московських зайдів і про обєднану боротьбу з ворогами українського народу.

Балетмайстер Василь Авраменко виголосив довшу промову, в якій, як очевидець наших визвольних змагань останньої доби, змалював криваві картини з московсько-польського поневолення. Ширше зупинився бесідник над судом в Харкові та карколомною большевицькою економічною політикою. Говорив так переконуючо, що його промову оплескували навіть присутні на салі большевики.

Потім д. Ґрузінський відчитав по анґлійськи протест, який ухвалено одноголосно й який вислано в призначені місця.

Предсідатель візвав присутних до солідарности, карности і більшої активности в народній роботі й закрив віче.

Н. Давискиба.

—o—

ЙОНКЕРС, Н. Й.

Святочний концерт.

Заходом Співацького Товариства „Боян" влаштовано Шевченкове Свято, яке відбулося в Триніти Гол у неділю, дня 11 мая б. р.

День був чудовий і це мабуть було причиною, що того року не було на тім святі такої великої громади, яку звичайно можна стрінути в Йонкерс на Шевченковім чи якім иншим національнім святі.

Концерт зачався відспіванням „Заповіту", який відспівав хор Товариства „Боян". Хор цей відспівав ще двома наворотами цілу низку пісень під дірігентурою учителя М. Фатюка. Співав як завжди добре.

Шкільні діти відіграли сценічну виставу „Малий Тарас". Штука та доволі трудна до віддання для старокраєвих дітей, а вже для тут роджених справляє неабияку трудність. Особливо довга й важка роля малого Тараса вимагає таланту й пильности, щоби вивчитися таку довгу ролю та поконати сценічні трудноші.

На загал вистава випала добре. Ролі були вивчені несогірше.

Музичне тріо припало публиці дуже до вподоби і виявило нові музичні талани, яких в Йонкерс не бракує.

Святочну промову виголосив д-р Л. Мишуга. Говорив на тему актуальности творів Шевченка у теперішних революційних змаганнях українського народу.

Місцевий парох о. Споліта-кевич закінчив свято, а Хор відспівав „Ще не вмерла".

Учасник.

—o—

ДІТРОЙТ, МИШ.

Створім один спільний комітет.

Так зложилися в Дідтройт і Гемтремк обставини, що коли прийдеться влаштувати яке національне свято чи віче, то за кождим разом треба скликувати наради всіх товариств, через що добра справа протягається. Тому, що нема одного провідного тіла, застають нас дуже часто важні справи цілком неприготованими.

То все було причиною, що свідоме громадянство рішило заснувати **один спільний комітет** для ведення загально-народних справ. До тимчасового Комітету ввійшли представники У. Н. Союза й инших орґанізацій і парохій. Цей комітет скликує тепер ширші наради на день 24 мая, щоби вибрати сталий комітет.

Наради відбудуться в Українській Хаті при Ґрейлінґ ул. в Гемтремк.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Тов. Укр. Січ, від. 170, повідомляє, що місячний мітінґ відбудеться в пятницю, 16 травня, в годині 7.30 вечером, в гали під ч. 72 Моріс ул. Є важці справи до полагодження, тому обовязком є кождого члена явитись. — С. Безушко, предс.; О. Мендак, секр.

АКРОН, О. Бр. Сош. св. Духа, від. 295, повідомляє, що мітінґ відбудеться в неділю 18 травня, в гали церковній, в годині 1-ій пополудни. Проситься всіх членів явитись, бо є важні справи до полагоджения. — Ник. Сорока, секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 369, повідомляє всіх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 18 травня, зараз по відправі. Проситься всіх членів прийти на сей мітінґ, бо є богато справ до обговорення, як справа спільного балю, пікніку і ин. Проситься членів не залягати з своїми належитостями, бо в кождім разі можуть бути суспендовані. — М. Куба, секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Тов. ім. Івана Франка, від. 97, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться дня 18 травня, в годині 1.30 попол., в галі під ч. 47 Hope Ave. Проситься членів зійтись точно на означений час, щоб урядники не нидіди і чекали на членів. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости. — В. Сметана, предс.; І. Долінський, кас.; М. Табачук, секр.

ВІДОЗВА

Українська Громадо!

Українські визвольні змагання залишили нам у спадщині крім інвалідів ще й вдови і сироти по цих, що лягли на полі бою за українську державність. Це також жертви визвольної війни, які потрібують помочі від Українського Народу. Їхні батьки і мужі віддали Українській Нації все, що мали найдорожче — віддали своє життя. Нехайже члени Української Нації переймуть на себе святий обовязок заопікуватися і допомогти в горю і нужді жінкам і дітям Героїв. Даймо їм поміч, докажім ділом, що Нація не забуває за них і що узнає за свій обовязок супроти Героїв бути опікуном і помічю залишеним сиротам. Вмираючи в боротьбі, вірив український стрілець, що вдячна Нація стане батьком його сиротам. Ці сироти нині вже 12—14 літні підростки і саме найвища пора ними відповідно покермувати. Сповнім цей обовязок, виховаймо дітей наших Героїв на таких самих героїв, як їхні батьки, не даймо їм жити в нужді і нарікати на невдячність Нації.

Цей обовязок взяло на себе **Товариство Українських Военних Вдів і Сиріт,** яке у новому складі виділу відновило свою діяльність і цею дорогою звертається до Українського Громадянства з проханням о пильну грошеву поміч: Датки посилайте на адресу: Львів, вул. Руська ч. 3. II., або до Обєднання.

Виділ Товариства:

Український фонд военних вдів і сиріт:

І. Рудницький, голова; **С. Український,** секр.; **д-р Ів. Гижа,** скарбник; **о. В. Лициняк, д-р Олена Стефанів-Дашкевичева,** члени.

ПРОТОКОЛ

НАРАД РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА,

яке відбулося в днях 17—20 лютого 1930 р. в домі У. Н. Союза, 81—83 Гренд вулиця, Джерзи Сіті, Н. Дж.

(Продовження).

(12)

ЗВІТ ГОЛОВНОГО ФІНАНСОВОГО СЕКРЕТАРЯ.

Молодечий Департамент.

Молодечий Департамент розвивається досить гарно. Зладжена табеля доходів складається з місячних вкладок від членів, процентів від морґечів, бондів і банків, а дальше сума $17,350.19, котра остала була з Молодечого Союза, а котру згідно з дерективою державної контролі ми обовязані були влучити до фондів організації.

Табеля розходів вказує на виплату суми $5,256. Се посмертні запомоги по дітях. Прочі розходи се платні помічних сил, діточий журнал і всі инші праці. Загальний маєток виносить суму майже двісті тисяч долярів. Се є більша сума як виносили власні фонди всеї організації при реформі 1915 р.

Табеля смертности дітей по віці вказує, що найбільше померло дітей у віці двох літ, бо аж 8, на суму $190. Табеля посмертних запомог обчислена в той спосіб, що за менші діти, які ізза діточих недуг у більшім числі вмирають, платиться меншу суму посмертної запомоги, а за більші діти більшу суму. На останній конвенції були голоси, щоби за сі менші діти піднести виплату посмертних запомог, бо є організації, які платять значно більші запомоги. В тій справі ми переговорювали з нашим рахунковим знавцем, п. Вулфом. і він приобіцяв сю справу перестудіювати, як буде робити оцінку грамот при найближчім нашім справозданню. Як тоді покажеться, що можна буде піднести виплати, хоч на сі діти у віці від одного до шістьох літ, то справу предложиться на слідуючім річнім засіданню.

JUVENILE DEPARTMENT OF THE U. N. ASS'N.

	Annuity and Mortuary Fund	Expense Fund	Totals
Balance from 1928	$112,435.12	$35,202.33	$147,637.45
Net amount received from insured	26,806.35	13,403.48	40,209.53
Gross interest on mortgages	2,106.00		2,106.00
Gross int. on bonds Less $163.80	1,631.20		1,631.20
Gross interest from Banks	1,364.25	1,501.72	2,865.97
Sale of Lodge Supplies		87.36	87.36
Old Juvenile Society		17,350.19	17,350.19
Total income	$31,907.80	$32,342.45	$64,250.25
Amount carried forward	$144,342.92	$67,544.78	$211,887.70

Disbursement from January 1, 1929 to December 31, 1929.

	Annuity and Mortuary Fund	Expense Fund	Totals
Amount brought forward	$144,342.92	$67,544.78	$211,887.70
Death claims	5,256.00		5,256.00
Salaries of office Employees		3,053.00	3,053.00
Printing, Lodge Suppl. & Juv. Mag.		3,438.34	3,438.34
Furniture & Fixtures		527.00	527.00
Postage, express etc		258.04	258.04
Actuary		100.00	100.00
Total disbursements	$ 5,256.00	$ 7,376.38	$ 12,632.38
Balance	$139,086.92	$60,168.40	$199,255.32

EXHIBIT OF DEATH CLAIMS IN INFANTILE BRANCH

	TOTAL CLAIMS Number	Amount
Claims unpaid December 31, 1928	1	$ 93.00
Claims incurred during the year	29	5,163.00
Totals	30	5,256.00
Claims paid durings the year	30	5,256.00
Claims unpaid December 31, 1929	—	—

NUMBER OF DEATHS & DEATH LOSSES DURING 1929.

Attained Ages	Number of Deaths Reported During Year	Deaths Losses Reported During Year
2	8	190.00
3	3	65.00
4	1	32.00
5	1	38.00
6	1	93.00
7	1	112.00
9	1	160.00
11	1	253.00
13	3	998.00
14	2	692.00
15	5	1,730.00
16	1	400.00
17	1	400.00
Total	29	$5,163.00

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ, ЙОГО МАЄТОК І ЗРІСТ ТОГО МАЄТКУ.

	Власність Мол. Деп.	Загальний маєток з кінцем року
Від 1-го липня до 31-го грудня 1921 р. прибуло	$ 4,994.12	$ 4,994.12
В році 1922 прибуло	9,756.20	14,750.32
" " 1923 "	12,792.54	27,542.86
" " 1924 "	17,314.16	44,857.02
" " 1925 "	21,847.33	66,704.35
" " 1926 "	23,959.99	90,664.34
" " 1927 "	27,776.89	118,441.23
" " 1928 "	29,196.22	147,637.45
" " 1929 "	51,617.87	199,255.32
Загальний маєток Молодечого Департаменту	$199,255.32	$199,255.32

Зріст маєтку Молодечого Департаменту, почавши від липня 1931 р., вказує, що фінансова сила сього департаменту росте. За 1929 рік виказує табеля приріст на суму $51,617,87, однак із сеї суми треба віднятя стару резерву в сумі $17,350,19, отже дійсний приріст буде на суму $34,267,68.

Якби асекураційні закони не противились були обезпеченню дітей від початку заложення, себто від конвенції в Шенандоа, Па., то отсей маеток міг би бути три рази більший. Однак, як се я виказував у статтях, поміщених в календарях, закон на таке обезпечення не дозволяв, тому годі було сей департамент правно розвивати, а треба було критися в ріжних стейтах.

—o—

ФОНД СИРІТСЬКИЙ

з днем 31-го грудня 1929.

Гнат Марія	в. 40	$300.00
Мохнич Іван	в. 7	41.67
Рапавий Василь	в. 28	150.00
Савко Іван	в. 23	100.00
Товт Іван	в. 84	166.67
Войтала Михайло	в. 32	149.85
Кравець Іван	в. 182	397.25
Конкольняк Анастазія	в. 144	180.00
Вітковський Юрій	в. 48	125.00
Ярош Михайло	в. 108	250.00
Гатала Михайло	в. 34	50.00
Сенчак Михайло	в. 27	125.00
Пеха Михайло	в. 61	125.00
Зентичка Іван	в. 80	600.00
Ратковський Микола	в. 77	450.00
Бартник Федор	в. 28	300.00
Левицький Йосиф	в. 19	500.00
Примак Дмитро	в. 139	200.00
Грабин Іван	в. 129	250.00
Качмар Михайло	в. 250	225.00
Федор Юрій	в. 292	200.00
Сас Іван	в. 53	100.00
Шкурат Теодор	в. 10	375.00
Сліпець Григорій	в. 179	225.00
Пукало Сидор	в. 78	157.57
Попович Теодор	в. 306	500.00
Феданець Тимко	в. 32	426.77
Гнида Павло	в. 272	500.00
Білянський Андрій	в. 74	236.73
Гапасінський Адам	в. 132	166.68
Мікій Мартин	в. 197	400.00
Сеневич Микола	в. 304	600.00
Солтис Петро	в. 16	500.00
Ілько Стефанисвне	в. 102	500.00
Олійник Семен	в. 349	315.40
Миляр Панько	в. 143	533.34
Хорушко Петро	в. 237	500.00
Прокоп Іван	в. 326	225.00
Лабанович Франко	в. 76	200.00
Забавський Фтадей	в. 40	250.00
Брилевський Петро	в. 301	250.00
Глух Мартин	в. 303	100.00
Венгрин Дмитро	в. 136	400.00
Папуга Іван	в. 99	400.00
Захарків Іван	в. 174	485.24
Сидор Дмитро	в. 28	330.96
Гіба Ксеня	в. 104	200.00
Підлипчак Юлія	в. 4	120.00
Слободян Іван	в. 149	488.65
Мута Григорій	в. 43	37.50
Музика Петро	в. 225	500.00
Мацек Семен	в. 391	104.18
Набережний Яцко	в. 19	100.00
Стебельський Мих.	в. 102	107.39
Микитко Василь	в. 330	300.00
Липка Тимко	в. 300	450.00
Мулик Юрій	в. 338	375.00
Козуб Олекса	в. 81	250.00
Гаврішків Микола	в. 278	450.00
Ференц Іван	в. 360	700.00
Корчинський Теодор	в. 104	200.00
Окаль Гнат	в. 87	225.00
Граділь Ілько	в. 305	500.00
Кучмій Катерина	в. 36	50.00
Бойко Роман	в. 209	$225.00
Кливак Каспер	в. 67	500.00
Михальчун Лукаш	в. 195	279.20
Швець Іван	в. 300	80.75
Мендик Іван	в. 107	400.00
Цапик Стефан	в. 244	200.00
Василь Михайло	в. 102	375.00
Вітенько Лука	в. 170	250.00
Ващур Андрій	в. 113	150.00
Янушин Стефан	в. 213	100.00
Лазорек Яків	в. 1	100.00
Михайлів Василь	в. 288	600.00
Фаріон Антін	в. 103	95.50
Олійник Ілько	в. 124	600.00
Мазуркевич Григорій	в. 77	697.70
Юзефович Каїтан	в. 370	400.00
Нагребний Тимко	в. 168	650.00
Дзюбан Іван	в. 239	400.00
Фиканич Іван	в. 65	400.00
Магура Йосиф	в. 170	400.00
Заходняк Стефан	в. 213	600.00
Корсак Михайло	в. 124	450.00
Андрушкевич Мартин	в. 58	200.00
Лазорек Кузьма	в. 153	250.00
Сарабаха Петро	в. 34	250.00
Сидор Марія	в. 104	539.85
Мельник Григорій	в. 321	400.00
Зілінський Франко	в. 296	300.00
Трач Іван	в. 282	500.00
Білас Ілько	в. 217	200.00
Корчинська Катерина	в. 104	50.00
Попаца Іван	в. 155	250.00
Стельмах Григорій	в. 15	300.00
Савчак Стефан	в. 51	400.00
Носко Флоріян	в. 110	600.00
Лоский Калю	в. 79	125.00
Горбатий Василь	в. 3	284.38
Сорока Теодор	в. 133	166.67
Шкапій Доська	в. 36	150.00
Зазуля Іван	в. 217	200.00
Криванич Михайло	в. 305	400.00
Кримський Антін	в. 396	300.00
Шабінська Юлія	в. 118	300.00
Шарон Михайло	в. 76	200.00
Одвард Василь	в. 218	650.00
Курик Дмитро	в. 273	400.00
Шмілик Дмитро	в. 247	300.00
Кузьма Макар	в. 87	377.63
Тарбай Василь	в. 38	400.00
Морикін Іван	в. 95	100.00
Карась Катерина	в. 112	1000.00
Бінав Кароліна	в. 243	450.00
Чайка Дмитро	в. 32	300.00
Гладкий Стефан	в. 237	700.00
Білик Микола	в. 20	700.00
Собків Григорій	в. 296	300.00
Сливер Юлія	в. 62	200.00
Швець Яцко	в. 217	300.00
Пацук Павло	в. 62	400.00
Озога Григорій	в. 29	500.00
Шкарлат Іван	в. 301	250.00
Прибильський Мих.	в. 109	425.00
Дзябка Іван	в. 218	650.00
Вітишин Дмитро	в. 67	400.00
Баран Михайло	в. 300	450.00
Мелех Михайло	в. 217	100.00
Твердохліб Василь	в. 243	350.00
Кушнір Юрій	в. 288	200.00
Паславський Іван	в. 245	250.00
Міллер Іван	в. 127	433.34
Хорощак Татіяна	в. 295	150.00
Гапа Андрій	в. 83	500.00
Леськів Микола	в. 76	250.00
Ярмій Михайло	в. 76	400.00
Мігаль Микола	в. 63	400.00
Стрильчук Володимир	в. 131	125.00
Дик Михайло	в. 54	900.00
Гені Марія	в. 85	400.00
Козяк Йосиф	в. 384	450.00
Заслоцький Іван	в. 179	500.00
Шугайло Катерина	в. 108	400.00
Грицин Ілія	в. 106	50.00
Сидорович Василь	в. 351	250.00
Глова Василь	в. 1	200.00
Бахоровський Андрій	в. 102	500.00
Гамера Анна	в. 112	200.00
Мельник Йосиф	в. 241	1000.00
Кость Микола	в. 182	50.00
Козар Іван	в. 384	400.00
Зубик Афтан	в. 63	350.00
Пішко Микола	в. 254	250.00
Кузьма Стефан	в. 300	150.00
Фарник Данило	в. 213	300.00
Шафран Семен	в. 29	375.00
Зварич Іван	в. 364	200.00
Глива Дмитро	в. 104	642.86
Дзят Варвара	в. 108	700.00
Захарків Семен	в. 146	100.00
Лісняк Микола	в. 136	450.00
Марків Кирило	в. 282	600.00
Покітинський Михаїл	в. 198	600.00
Терпливець Ілько	в. 159	400.00
Мельник Петро	в. 270	400.00
Черненький Григорій	в. 10	300.00
Стислий Михайло	в. 172	133.34
Кіхтан Теодор	в. 274	200.00
Крупа Іван	в. 98	500.00
Сівозят Микола	в. 15	333.34
Войтович Дмитро	в. 147	400.00
Герльовський Петро	в. 283	150.00
Брош Йосиф	в. 223	400.00
Руг Володислав	в. 72	600.00
Олексів Олекса	в. 259	100.00
Вислоцький Марко	в. 239	150.00
Юрчак Микола	в. 69	125.00
Космина Каська	в. 168	400.00
Роман Стефан	в. 254	300.00
Приходько Максим	в. 170	400.00
Волошинович Іван	в. 63	307.64
Ладна Ігнатій	в. 81	100.00
Ревіляк Йосиф	в. 82	190.82
Кулин Дмитро	в. 230	400.00
Кошельник Іван	в. 324	$400.00
Свербивус Михайло	в. 76	600.00
Ключенко Емілліян	в. 370	450.00
Цап Юрій	в. 124	400.00
Лоняк Анастазія	в. 167	200.00
Рева Павло	в. 365	400.00
Свіржко Блажей	в. 81	237.00
Кібало Михайло	в. 137	200.00
Магун Григорій	в. 24	450.00
Маційовський Валентій	в. 78	500.00
Малецький Микола	в. 56	800.00
Жебровський Вацлав	в. 213	125.00
Гавчик Анна	в. 18	400.00
Гурляк Іван	в. 122	350.00
Улицький Кирило	в. 270	200.00
Чупилівський Франко	в. 183	550.00
Вишняк Михайло	в. 213	500.00
Новак Юстина	в. 156	400.00
Куйбіда Петро	в. 114	400.00
Прокопенко Розалія	в. 112	250.00
Заверуха Іван	в. 217	300.00
Куцій Михайло	в. 217	150.00
Бояновський Стефан	в. 217	100.00
Барицак Анна	в. 311	500.00
Лотоцький Володимир	в. 217	400.00
Демків Юліян	в. 152	300.00
Городник Петро	в. 198	200.00
Сворень Василь	в. 326	450.00
Гориняк Григорій	в. 27	300.00
Сорока Іван	в. 253	100.00
Лопаца Теодор	в. 170	200.00
Холявський Павло	в. 62	100.00
Новомлинський Іван	в. 85	900.00
Роборецька Катерина	в. 364	450.00
Кучубійчук Антін	в. 336	100.00
Юшка Дмитро	в. 217	100.00
Тарбай Марія	в. 202	750.00
Білецька Вікторія	в. 267	50.00
Рудак Пелягія	в. 170	250.00
Суханич Іван	в. 106	63.05
Стадник Стефан	в. 194	400.00
Данилович Іван	в. 339	480.00
Ницько Михайло	в. 273	416.67
Гомішак Марія	в. 29	$500.00
Коваль Анастазія	в. 112	500.00
Нечай Теодор	в. 243	450.00
Козуб Іван	в. 267	400.00
Згіба Катерина	в. 95	750.00
Сковронська Анеля	в. 112	500.00
Макарович Олекса	в. 81	400.00
Замос Марія	в. 119	200.00
Веселик Іван	в. 45	400.00
Свербивус Йосифина	в. 76	650.00
Салій Стефан	в. 8	400.00
Салій Анна	в. 211	100.00
Орляк Петро	в. 268	200.00
Іж Данько	в. 379	150.00
Крісто Катерина	в. 100	800.00
Коваль Іван	в. 218	200.00
Шедній Микола	в. 91	500.00
Падучак Дмитро	в. 316	350.00
Подлужний Петро	в. 91	200.00
Козак Йосиф	в. 221	400.00
Варга Марія	в. 223	150.00
Майорчик Антін	в. 113	450.00
Береза Катерина	в. 197	550.00
Михалько Михайло	в. 174	500.00
Совяк Іван	в. 308	800.00
Петришин Василь	в. 221	600.00
Рачик Михайло	в. 300	450.00
Маруняк Сташка	в. 273	240.00
Дутчак Данило	в. 80	40.00
Цимбала Григорій	в. 116	500.00
Сідлецький Петро	в. 7	350.00
Куций Теодор	в. 269	125.00
Соболяк Лаврентий	в. 156	300.00
Окунський Павло	в. 352	400.00
Рекрут Антоніна	в. 177	450.00
Багній Марія	в. 112	300.00
Островський Андрій	в. 106	150.00
Баєр Станислав	в. 113	600.00
Чура Михайло	в. 220	300.00
Сташицька Анна	в. 7	500.00
Луцків Василь	в. 143	175.00
Кава Йосиф	в. 344	1000.00
Салабай Роман	в. 129	$400.00
Зиндран Ірон	в. 276	294.60
Маркович Стефан	в. 380	200.00
Рапко Іван	в. 179	300.00
Крупеля Вінцентина	в. 80	200.00
Петрик Катерина	в. 156	800.00
Кішко Катерина	в. 78	400.00
Тирнавчик Михайло	в. 78	260.00
Чечковський Йосиф	в. 354	75.00
Бандура Теодор	в. 217	100.00
Буняк Кирило	в. 160	400.00
Адамчук Павло	в. 29	450.00
Ковальчик Теодор	в. 203	600.00
Дмишко Дмитро	в. 6	112.50
Семенюк Іван	в. 371	500.00
Тобіяш Йосиф	в. 149	300.00
Єтковський Йосиф	в. 392	600.00
Козак Данило	в. 84	200.00
Ярош Марія	в. 223	250.00
Череп Лазор	в. 276	234.87
Гунчак Семен	в. 217	133.34
Шведюк Анна	в. 276	900.00
Рафель Іван	в. 295	350.00
Цілінський Віктор	в. 81	50.00
Карпник Стефан	в. 158	350.00
Соловій Микола	в. 259	600.00
Куйбіда Анна	в. 114	800.00
Фільо Михайло	в. 26	571.44
Нич Олекса	в. 67	600.00
Рибак Михайло	в. 361	300.00
Сербин Юстина	в. 321	100.00
Свистун Федор	в. 144	200.00
Пилипишин Теодор	в. 8	200.00
Кунцьо Йосиф	в. 132	1000.00
Пігура Юлія	в. 270	100.00
Гальчин Микола	в. 282	388.90
Коник Павло	в. 285	200.00
Яремчук Стефан	в. 95	500.00
Кріль Петро	в. 163	600.00
Павлина Йосиф	в. 282	400.00
Шевяк Матвій	в. 274	850.00
Кріль Стефан	в. 218	500.00
Левуш Гарасим	в. 64	400.00
Бандровський Іван	в. 293	750.00
Павлик Анна	в. 233	100.00
Семанцьо Михайло	в. 28	640.00
Когут Михайло	в. 69	900.00
Федюк Марія	в. 332	300.00
Гайдук Олекса	в. 157	800.00
Гелер Пазя	в. 31	200.00
Кропивницька Ядвіга	в. 62	400.00
Балигродська Гелина	в. 166	200.00
Дуда Марія	в. 163	300.00
Грабик Михайло	в. 221	700.00
Федоришин Михайло	в. 86	600.00
Дацьків Стефан	в. 98	400.00
Посід Дмитро	в. 361	400.00
Ронік Семен	в. 234	750.00
Лукіян Михайло	в. 187	500.00
Напованець Марія	в. 65	500.00
Бринецька Марія	в. 363	400.00
Червак Анастазія	в. 21	200.00
Губицький Юрій	в. 147	225.00
Колодій Катерина	в. 63	200.00
Козевич Кароліна	в. 344	800.00
Сулима Ілько	в. 181	250.00
Лещишин Катерина	в. 304	200.00
Олексишин Іван	в. 280	500.00
Шевчук Іван	в. 177	800.00
Пілат Панько	в. 234	160.00
Газдин Вартоломей	в. 8	400.00
Микитюк Марія	в. 216	500.00
Огорілка Зофія	в. 198	1000.00
Щур Дмитро	в. 96	200.00
Чучман Іван	в. 221	1000.00
Чайковська Анна	в. 110	600.00
Гинга Микола	в. 76	1000.00

Разом	$127,255.75
Процент	69,711.47

Фонд сирітський з кінцем 31-го грудня 1929 остає $196,967.22

Фонд сирітський представляє невиплачені посмертні запомоги для малолітних спадкоємців. Виказ імен — се померші члени, по яких осталася невиплачена запомога. Обовязком місцевих урядників є повищий звіт переглянути і, о скільки знають повнолітних спадкоємців, поінформувати їх, щоби по свої части зголосились через посередництво місцевих відділів. Щоб отримати сирітську часть, треба доручити метрику уродження, яка ствердить вік даного спадкоємця. Сі спадкоємці, які є членами У. Н. Союза, мають подати своє імя і число грамоти, а місцевий уряд відділу ствердить тожсамість даного спадкоємця.

Нашим обовязком є подбати, щоби всі спадкоємці, о скільки є здорові і доброго характеру, стали членами У. Н. Союза. Був той Союз добрий для родичів, нехай він буде добрий і для їхніх дітей.

(Дальше буде).

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Для У. В. О.

Посилаєм $34 на цілі УВО через Обеднанне.

На сю посилку склалися такі збірки: З розпродажі „Сурми" $17, Сестрицтво св. Ольги при українській православній церкві із „Свяченого" $15, Д. Перчак $1, С. Сальо $1. Разом $34.

До нас приходить „Сурма", яку розпродує дуже совісно молодий козарлюга Василь Осадчук. Згадується про се тому, щоби читачі „Сурми" знали, що кожних пять чи десять центів за число „Сурми" йдуть там, де належиться.

Просимо отже відноситися з повним довірям до п. Василя Осадчука і инших, що час від часу займаються розпродажю „Сурми" і брошур УВО.

Щодо Сестрицтва св. Ольги, треба сказати, що Сестрицтво вже кілька разів посилало частину грошей зібраних на їх забавах на цілі Рідного Краю. І робить це в часах, коли всюди між нашими людьми відчувається фінансова скрута.

Бойовик.

—o—

КЛІВЛЕНД, О.

На бойову акцію.

Спис жертводавців на боєвий фонд УВО.: А. Когут $2; по $1: В. Цвірчак, В. Гуменюк, М. Пукач, А. Спішак, Т. Початський, П. Головчак, Д. Краіло, С. Савчин, О. Смільчак, М. Тритяк, Т. Болеста, Д. Дорош, Т. Ощипко, М. Ремпаль, Перевфан Гора (Н. К.), Катерина Габрівська, Павліна Войнарівська, Ю. Гірняк, Анна Подоляк, І. Волянський, П. Карабін, Ф. Ольховий, Марія Тулай, В. Багній, М. Тарнава, С. Чорній, І. Вівчаровський, П. Толичкевич, Т. Пап, Марія Білецька, І. Кухта, І. Будник, С. Турчик, А. К., Т. Лялюк; по 50 ц.: К. Пасічник, М. Бусько, А. Соляр, М. Соляр, М. Попіль, І. Слипко. Разом зібрано на боєвий фонд $41.

На „Сурму" по $1 зложили: В. Цвірчак, А. Когут, В. Гуменюк, М. Пукач, М. Вербицький, А. Спішак, М. Пелехатий, М. Колодій, М. Мартиняк, Ф. Ольховий і І. Сподар.

А. Когут, колектор.

—o—

ШИКАГО, ІЛЛ.

З весілля на У. В. О.

Дня 3 травня ц. р. одружився п. Гнат Стахляк, ветеран американської армії, з п. Марією Ярох.

На весіллю зійшлося чимало стрільців з місцевого стрілецького туртка; бо військові люде люблять разом зійтися та поґуторити про давні часи й стрілецьку славу. З тої нагоди на зазив бувшого члена У. Г. А., а тепер секретаря місцевого стрілецького гуртка, інж. Івана Побуцького, зібрані гості зложили 11 долярів на У. В. О. Жертви зложили: Молода пара $2; по $1: М. Чуба, С. Куропась, Г. Білецький, М. Пелех, П. Костерка, І. Побуцький, І. Місячек; по 50 ц.: Анна Стахняк, П. Іванів, П. Луців й Д. Єнцьо.

Писалося у „Свободі", що „подзенкування" забирають богато місця у часописі. Це правда. Ми одначе, як слушно писав бувший стрілець Г. Туркевич у „Свободі", складаємо лише „спасибіг" жертводавцям, яке є рівночасно контролею, щоби загал знав, куди гріш пішов. Гроші вислано до Обеднання.

Іванна Подола,
референт „Сурми".